

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๐๕๑๒/๐๙๓

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 10062
วันที่ 12 พ.ค. 2558

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๑ ถนนพระอาทิตย์ เขตพระนคร
กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง การให้สัตยาบันพิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาท

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ความเห็นประกอบเรื่องเพื่อ พิจารณา
เรื่องที่ ๕

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๕๑๒๖
ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๕๘

12 พ.ค. 2558
จัดเข้าวาระ.....

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีโดยด่วน กรณีการให้สัตยาบันพิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาท ที่กระทรวงการต่างประเทศเสนอความละเอียดทราบแล้ว นั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาเรื่องดังกล่าว ประกอบกับมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ และหลักเกณฑ์การพิจารณาความหมายและองค์ประกอบของคำว่าหนังสือสัญญาตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๖-๗/๒๕๕๑ แล้วเห็นว่า พิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาทและภาคผนวกทั้ง ๖ ฉบับ จัดทำขึ้นระหว่างประเทศสมาชิกของอาเซียน มีสาระสำคัญเป็นการกำหนดกลไกระงับข้อพิพาทระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนที่เกิดจากการตีความ หรือการใช้กฎบัตรอาเซียนและตราสารอื่น เพื่อมุ่งส่งเสริมให้รัฐคู่กรณีระงับข้อพิพาทโดยวิธีใดวิธีหนึ่งตามพิธีสารนี้ โดยมีบทบัญญัติกำหนดหน้าที่ให้รัฐภาคีต้องปฏิบัติและใช้ถ้อยคำที่มีลักษณะบังคับ เช่น กรณีมีข้อขัดแย้งเกิดขึ้น รัฐภาคีผู้ถูกร้องขอให้ปรึกษาหารือจะต้องให้การพิจารณาตามควรและตอบคำร้องขอภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องขอ (ข้อ ๕) หรือหากมีการนำข้อพิพาทเข้าสู่กระบวนการอนุญาโตตุลาการ ภาคีคู่พิพาทจะต้องปฏิบัติตามคำชี้ขาดของอนุญาโตตุลาการโดยครบถ้วนสมบูรณ์ (ข้อ ๑๕) แสดงถึงเจตนาที่จะก่อให้เกิดผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างกันตามกฎหมายระหว่างประเทศ กรณีจึงเข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๒๓ ของรัฐธรรมนูญฯ แต่โดยที่เนื้อหาของพิธีสารฯ และภาคผนวกทั้ง ๖ ฉบับ เป็นเพียงการกำหนดรายละเอียด ขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินกลไกการระงับข้อพิพาท ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเพื่อให้การเป็นไปตามหนังสือสัญญา อีกทั้ง

ไม่เข้าลักษณะเป็นหนังสือสัญญาประเภทอื่นตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญฯ กรณีจึงไม่ต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ

อนึ่ง สำนักงานฯ มีข้อสังเกตว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติว่าการเจรจาประเด็นกฎหมายภายใต้กฎบัตรอาเซียนรวมถึงการจัดทำพิธีสารของกฎบัตรอาเซียนว่าด้วยกลไกระงับข้อพิพาท เข้าข่ายเป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยได้มีการเสนอกรอบการเจรจาเพื่อขอความเห็นชอบของรัฐสภาเมื่อวันที่ ๑๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๒ และต่อมา คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้ความเห็นชอบและอนุมัติการลงนามพิธีสาร และภาคผนวกดังกล่าว โดยเมื่อลงนามแล้ว ให้กระทรวงการต่างประเทศเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเสนอเรื่องให้รัฐสภาพิจารณาก่อนดำเนินการให้สัตยาบันต่อไป (มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๓ วันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๓ และวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๕) นั้น แต่โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) ซึ่งเป็นรัฐธรรมนูญฯ ที่ใช้บังคับในปัจจุบัน ได้กำหนดประเภทหนังสือสัญญาที่ต้องเสนอขอความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติไว้ในมาตรา ๒๓ วรรคสอง และวรรคสาม ของรัฐธรรมนูญฯ ซึ่งสำนักงานฯ ได้พิจารณาข้างต้นแล้วว่า พิธีสารฯ และภาคผนวก ทั้ง ๖ ฉบับเป็นหนังสือสัญญาที่ไม่ต้องได้รับความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ กรณีจึงไม่จำเป็นต้องเสนอเรื่องเพื่อขอความเห็นชอบของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ อย่างไรก็ตาม หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นสมควรจะแจ้งเรื่องดังกล่าวไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติเพื่อทราบก็สามารถทำได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดิศทัต โทตระกิตย์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักกฎหมายต่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๗๙๐๐-๙ ต่อ ๒๓๐๑ (นางสาวสุจิตราภาฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๕๘๕๗

www.krisdika.go.th

www.lawreform.go.th